

Aleja „Solidarności”

Dzielnice: Praga Północ Śródmieście Wola

Osiedla: Nowa Praga Stara Praga Szmulowizna Powiśle Stare Miasto Śródmieście Północne Mirów Nowolipki

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe

Rok utworzenia nazwy: 1991.10.10

Opis

"Solidarność" - związek zawodowy założony w 1980 w celu obrony praw robotników, główny ruch oporu przeciwko władzy ludowej. Organizacja przewodziła w strajku w Stoczni Gdańskiej, doprowadziła do obrad Okrągłego Stołu.

Ciekawostki

Sama aleja zbudowana została w latach 1947-9 i ma 7 km. Zaczyna się od zbiegu z ul. Radzymińską na Pradze i biegnie aż do ul. Wolskiej. Miała ona kilka odcinków. Przed wojną odcinek praski zwany był **ul. Zygmuntowską**. Odcinek za pl. Bankowym nazywał się ul. **Leszno**. Jurydyka Leszno powstała w 1648, jej właścicielami byli bracia Leszczyńscy, mający swój dwór na pl. Bankowym. Leszno, które dostało prawa miejskie na zasadzie prawa chełmińskiego, dopuszczało osiedlanie się protestantów, dzięki czemu osiedlało się tu sporo Niemców. Jeszcze w XVIII w. mieszkało tu 2,2 tys. mieszkańców. Kiedy przyłączono Leszno do Warszawy, ulica liczyła 6 pałaców, 30 kamienic, 19 domów murowanych, 19 dworców drewnianych z ogrodami, browary, cegielnia i wiatrak. W XIX w. zbudowano tu wysokie nawet do 7-mego piętra kamienice. W 1940 północna część ulicy znalazła się w obrębie getta. Po wojnie zostało 10 kamienic z ponad 40, które i tak rozebrano po wojnie. Po stronie południowej zostało kamienic 9, chociaż wojnę przetrwało 31. **Środek** wybudowano dopiero w 1947-9. Ulica ta przecięła zabudowania ulic Bielańskiej i Hipotecznej, pałac Tepperów i plac Tłomackie. Ujednolicono od 15.11.1948 nazwę na całym odcinku jako al. Świerczewskiego. W 1962 aleje poszerzono.

Stan obecny:

CZEŚĆ PRASKA

Nr 51:**VIII Liceum Ogólnokształcące** i **58 Gimnazjum im. Władysława IV** (drugi adres Jagiellońska 38). Budynek powstał w 1905 wg proj. Władysława Adolfa Kozłowskiego, kosztował 300.000 rubli. Część pieniędzy podarował Juliusz Różycki. Umieszczono tu szkołę zwaną Gimnazjum Praskim, założoną w latach '80 XIX w. na ul. Okrzei 16. Po opuszczeniu Warszawy przez Rosjan utworzono 13.09.1915 Polskie Gimnazjum Filologiczne, a patronem uznano Władysława IV, który w 1648 nadał Pradze prawa miejskie. Od czerwca do sierpnia 1920 uformował się w szkole I Batalion 236 Ochotniczego Pułku Piechoty, walczący pod Ossowem. Do tej szkoły chodził m.in. Janusz Korczak, August Zaleski (minister spraw zagranicznych 1926-32 i prezydent RP na uchodźstwie), Dobiesław Damiński, Wiesław Ochman. Pod ziemią powstała hala sportowa o pow. 1250 m².

Dom mieszkalny dla nauczycieli Gimnazjum.

Nr 52: **Cerkiew metropolitalna św. Marii Magdaleny**. Powstała między 06.1867 a 06.1868 wg proj. Nikołaja Syczewa z fundacji księcia Władimira Czerkaskija. Pracami kierował D.P. Palicyn. Była ona symbolem rusyfikacji Pragi, służyła dla urzędników, kolejarzy i żołnierzy przybywających z głębokiej Rosji. O 9:00, 11.07.1869 ruszyła z ul. Długiej procesja, która niosła obraz patronki świątyni, podarowany przez cesarzową Marię Aleksandrownę.

We wnętrzu znajdujemy **polichromię** wykonaną przez Siergieja Winogradowa. **Ikonostas** z XIX w.(ewangelisci, zwiastowanie, Chrystus, MB. Po lewej wizerunki proroka Elizeusza i św. Włodzimierza, po prawej św. Stefan i św. Maria Magdalena. Nad wrotami Ostatnia wieczerza, po prawej od niej Boże Narodzenie i Chrzest Pański, a po lewej Narodziny i Zaśnięcie MB. Ikony wykonał zapewne Bazyl Wasiliew), **kopia ikony MB Iwerskiej** z góry Athos (wykonana na desce cedrowej, podarowana przez mnichów z Grecji), boczny **ołtarz św. Hioba Poczajowskiego** z 1892. W dolnej cerkwi mieści się **kaplica Męki Pańskiej** z 1928 i pozostałości po wysadzonej cerkwi z pl. Saskiego.

Dolna cerkiew została ozdobiona w 1995-8 przez małżeństwo Pantopulos z Krakowa.

Główna kopuła symbolizuje Chrystusa, a cztery mniejsze Ewangelistów. Na dzwonnicach wisi 10 dzwonów odlanych w Westfalii. W trakcie budowy doszło do sporu co do oświetlenia kościoła: duchowni chcieli świec, budowniczy gazu: wygrali duchowni.

Rezydencja Metropolity. Klasycystyczny dwór, oddzielony od ulicy ogrodem. Powstała w 1871. Wewnątrz mieści się kaplica św. Michała Archanioła. Mieszkał tu m.in. Jego Eminencja Wielce Błogosławiony Bazyl Prawosławny Metropolita Warszawski i całej Polski Bazyl Włodzimierz Doroszkiewicz (1914-1998), sprawujący swoją funkcję od 1970 roku aż do śmierci.

Nr 61: **Hotel Praski**. Powstał jako kamienica w 1910.

Nr 67: **Szpital Praski**. Pierwotnie mieścił się na tym terenie lazaret wojskowy, gdzie, przy Panieńskiej, w 1868 powstał pierwszy budynek szpitala na 60 łóżek dla chorych na tyfus i cholera. Dzisiejszy budynek powstał w 1934-6 wg proj. Antoniego Jawornickiego i Józefa Holewińskiego. Ostrołukowe okna w fasadzie nawiązują do katedry praskiej. Przed wejściem w bruku zachowała się data „1935”. Szpital wchłonął ulicę Michajłowską, która biegła skosem przez jego teren. W 1909 uzyskał wezwanie Przemienienia Pańskiego. W okresie 13.07-10.08.1900 przebywał tu Władysław Reymont po wypadku kolejowym na linii Warszawa - Wiedeń.

Najstarszy w kompleksie jest **budynek** od Panieńskiej z 1900. Powstał jako jednopiętrowy, później dobudowano jeszcze 2 piętra. **Budynki gospodarcze** dostawiono w 1926.

Klinika okulistyka powstała już w XXI w.

~ **Kaplica Przemienienia Pańskiego**. Konsekracja nastąpiła 06.11.1909, powstała wg proj. Felicjana Rakiewicza, a budowali ją Bronisław i Władysław Czosnowcy. Była orientowana, neogotycka z trójkątnym szczytem i rozetą. We wnętrzu był ołtarz i ambona, a nad stacjami Męki Pańskiej były cytaty z Kochanowskiego. Malunki wewnątrz wykonali bracia Strazleccy. Po wojnie kaplica była tylko lekko zniszczona, ale rozebrano ją z niewiadomych przyczyn. Ocalały krzyż z

kaplicy wisi w kruchcie katedry św. Floriana.

CZĘŚĆ ŚRÓDMIEJSKA

Trasa WZ. Plan trasy przedstawiono Bierutowi 04.07.1947: chciano zniwelować Zygmuntofską i przebić się do Radzumińskiej, wyburzyć wiadukt Pancera i most Kierbedzia, przebić tunel na poziomie Mariensztatu i połączyć z Wolą. Kierownikiem był Józef Sigalin. Prace rozpoczęto 01.10.1947, Trasę oddano 22.07.1949. Pracowało tu 10.000 robotników latem i zimą. Wykonano 800.000 m² robót ziemnych położono 200.000 m² dróg i placów, zużyto 60.000 m² betonu.

Tunel. Udostępniony 22.07.1949, ma 196 m. Aby tunel powstał wyburzono kamienice na pl. Zamkowym, wykopano dziurę, zasklepiono ją, a na wierzchu odbudowano zburzone na górze kamienice.

~ **Wiadukt Pancera.** W 1843 rozebrano klasztor Bernardynek, stojący na linii trasy i w następnym roku zaczęto budować wiadukt wg proj. Feliksa Pancera.

Schody ruchome.

Nr 58: **Hipoteka.** Wydział Hipoteczny Sądu Okręgowego powstał w 1912-3 wg proj. Henryka Gay'a i Mikołaja Możdżeńkiego. Autorem dekoracji rzeźbiarskiej jest Zygmunt Otto (Oświata, Praca, Sprawiedliwość, Twórczość) i Józef Gardecki (geniusze). Przed wojną nosiła adres Kapucyńska 6. Odnowiona w 1945-8.

~ **Pomnik gen. Świerczewskiego.** Popiersie z brązu autorstwa Alfreda Jesiona, odsłonięte 28.03.1957, po 1989 zniesione.

róg ul. L. Schillera: **kapliczka-pomnik Reduty Matki Boskiej.**

Nr 62: **Pałac Przebendowskich - Radziwiłłów.** Na tym miejscu w XVIII w. stał dwór, który został przerobiony w 1728 przez Jana Zygmunta Deybla na pałac podskarbiego koronnego Jana Jerzego Przebendowskiego. W 1863-4 przebudowany wg proj. Wojciecha Bobińskiego dla Jana Zawiszy. Miał adres Bielańska 14\16. W XX w. rezydencja należała do Radziwiłłów. W 1944 budynek zniszczono w 70 %, ale w 1948-9 odbudowano wg proj. Bruno Zborowskiego bez oficyn, umieszczając w nim Ośrodek szkoleniowy CRZZ, a potem Muzeum Lenina z wnętrzami Rudolfa Hemerlina z 1954-5. W 1989 urządzono tu Muzeum Niepodległości. Mieszczą się tu wystawy stałe i czasowe, a także kino wyświetlające filmy dokumentalne.

Nr 60-68: **Bloki mieszkalne.** Powstały w 1959-61 wg proj. J. Czyża, J. Furmana i A. Skopińskiego.

Nr 60 a: w tym domu mieszkał Przemysław Ryszard Brykalski (ur. 1929) - artysta malarz, twórca powstałej w latach 1979-1981 "Drogi Krzyżowej" znajdującej się w kościele pw. Opatrzności Bożej przy ul. Dickensa 5.

Nr 67: **Dom administracji Szpitala Przemienienia Pańskiego.** Powstał w 1930-2 wg proj. Antoniego Jawornickiego i Józefa Holewińskiego.

Nr 68: w tym domu mieszkał Edward Chromy (1922-2003) - pilot, pułkownik WP, autor książki "Szachownice nad Berlinem".

Pomnik Bohaterów Warszawy „Nike”. 30.07.1956 Stołeczna Rada Narodowa podjęła decyzję o budowie pomnika Bohaterów Warszawy – tych, którzy polegali w obronie Ojczyzny. Jeszcze w 1945 architekt Stanisław Gruszczyński wystąpił z pomysłem budowy takiego pomnika – wg niego miał to być olbrzymi kopiec z mauzoleum na terenie Cytadeli. Pomysł oczywiście nie został urzeczywistniony. Miejsca przeznaczone pod pomnik były następujące: Rynek Starego Miasta, Podzamcze, plac Krasińskich, plac Teatralny, Cytadela, skwer na Krakowskim Przedmieściu między Bristolem a Wizytkami, plac Piłsudskiego (wtedy Zwycięstwa), miejsce po Zamku Ujazdowskim lub przy Marszałkowskiej w Ogrodzie Saskim. Pierwszy konkurs rozpisano w 1957, na który wpłynęło 196 prac, z czego 42 zagraniczne – wszystkie wystawiono w Zachęcie. Pierwszej nagrody nie przyznano dlatego w 1958 rozpisano kolejny konkurs – tym razem nadeszło 106 prac i również wystawiono je w Zachęcie. Pierwszą nagrodę zdobył rzeźbiarz Marian Konieczny wraz z architektami Zagremmą Konieczną, Adamem Koniecznym i Janem Krugiem. Wprawdzie prawie rok trwały dyskusje o słuszności wyboru, jednak 24.02.1964, przyjęto do realizacji projekt nagrodzony pierwszym miejscem. Ostatecznie zdecydowano się umiejscowić pomnik na placu Teatralnym. Koszty budowy pokryły składki społeczne – zebrano 7 mln złotych! Pozostałe 2 mln dał Społeczny Fundusz Odbudowy Stolicy (również pieniądze składkowe). Nike wykonano w hali Warszawskiego Przedsiębiorstwa Robót Elewacyjnych i Kamieniarskich na Ochocie, a nad pomnikiem pracował sam Konieczny, przy współpracy z W. Janim i M. Sową. Pomnik odlano w Gliwickich Zakładach Urządzeń Przemysłowych. Sam miecz ma 6 metrów i waży ok. tony i odchyła jest o ok. 15 cm w czasie wiatru – wszystko to dzięki specjalnej konstrukcji wtopionych prętów. Pozowała do niego 11-letnia Anna Tarczyńska, córka znajomego artysty (pomnik ma jej twarz). Pomnik odsłonięto 20.07.1964 w samo południe, jednak zanim go odsłonięto, wykonano kilka przymiarek, chodząc z rzeźbą po placu. W czasie uroczystości odsłonięcia były prawdziwe tłumy, orkiestra WP, a Nike odsłonił Józef Cyrankiewicz. Pierwotnie pomnik stał na pl. Teatralnym, ale w związku z odbudową ratusza, 15.12.1997, przeniesiono go obok trasy.

Gruba Kaśka. Jest to źródło publiczne z 1783 proj. Szymona Bogumiła Zuga. Była to część niezrealizowanego do końca zespołu mieszkalno – handlowego, do którego miał należeć również nie zbudowany pałac Karola Schultza, właściciela jurydyki Leszno.

Pomnik ku czci żołnierzy 1. Batalionu Szturmowego „Nałęcz” AK. Autorem płaskorzeźby jest Andrzej Pityński, a płyty i otoczenia Tomasz Ziemski. Pomnik odsłonięto 31.07.1998. Płaskorzeźba przedstawia MB AK-owską, a na tablicy jest mapka walk partyzanckich w tym rejonie.

Nr 74: **Bar Samoobsługowy Gruba Kaśka.** Powstał w 1966-7 wg proj. Jana Bogusławskiego i Bohdana Gniewiewskiego. Obecnie Pizza Hut.

Nr 74a: **pałac Działyńskich.** Wcześniej stał tu dwór, potem pałac Leszczyńskich, w którym pomieszkiwał Jan Kazimierz w czasie wojen ze Szwedami. Obecny pałac powstał w 1714 przeszedł w ręce Potockich i w poł. XVIII w. został przebudowany wg proj. Jana Christiana Aignera i od 1790 stanowił rezydencję gen. Ignacego Działyńskiego, który władał częścią jurydyki Leszno. W 1793 spotykali się tu spiskowcy, przygotowujący insurekcję kościuszkowską. Na przeł. XVIII i XIX w. mieściła się tu biblioteka Działyńskich. W latach 1820-3 mieściła się tu Loża Masońska Halle der Bestandigkeit, potem budynek przejęły władze kościoła ewangelickiego. W 1828 otwarto tu Szkołę Wojewódzką Praktyczno-Pedagogiczną, od 1831 nazwaną Drugie Gimnazjum Warszawskie, do którego uczęszczali Cyprian i Ludwik Norwidowie. Pałac stał wówczas przy krętej ul. Mylnej, która prowadziła z pałacu do ul. Leszno. W 1944 spłonął, odbudowany został w 1957 dla Młodzieżowego Domu Kultury, ul. Mylna zniknęła zaś z mapy miasta. Dziś mieści się tu Wyższa Szkoła Ekonomiczna.

Nr 75: **kamienica Lilpopa.** Empirowa, powstała w 1830. Przed wojną miała adres Tłomackie 1 i mieściła drukarnię Tomaszewskiego, która wydawała popularne kalendarze.

Nr 76: **Kościół ewangelicko-reformowany**. (Dawny adres Leszno 16). Pierwotny kościół powstał w połowie XVIII w., proj. prawdopodobnie Szymona Bogumiła Zuga. Obecny kościół powstał w 1866-80 wg proj. Adolfa Loewe'go. Posiada on wieżę wysokości 60 m., która ma przypominać gotycką katedrę we Freiburgu. Konstrukcja kościoła była nowatorska, architekt wykorzystał bowiem żeliwo, blachy cynkowe i stal, a także ciekawe rozwiązanie witraży. W czasie powstania listopadowego na wieży mieścił się punkt obserwacyjny, z którego obserwowano ruchy wojsk rosyjskich. W czasie wojny nie został zniszczony, a podczas poszerzania ulicy w 1962 zbliżył się do osi ulicy.

Wewnątrz znajdują się tablice pamiątkowe poświęcone Mikołajowi Rejowi i Janowi Łaskiemu.

Nr 76a: **Dom im. Jana Łaskiego**. Powstał w 1780 wg proj. Szymona Bogumiła Zuga. Inna nazwą budynku jest Dom Dysydentów, gdyż jest on siedziba konsystorza kościoła ewangelicko-reformowanego. W czasie wojny zniszczony, jednak w 1954 budynek rozebrano i odnowiony przestawiono kilkanaście metrów na północ z powodu budowy Trasy WZ. W latach '50 i '60 mieścił się tu Studencki Teatr Satyryków.

Nr 76b: **Warszawska Opera Kameralna**. Budynek powstał w 1775 roku jako oficyna pałacu Działyńskich, w której później działała loża masońska. Dziś mieści się tu Warszawska Opera Kameralna, założona w 1961 roku (Stefan Sutkowski), znana przede wszystkim z organizowanego tu od 1991 roku Festiwalu Mozartowskiego.

Nr 80: **kościół pokarmelicki pw. Narodzenia NMP**. Powstał w latach 1683-1732 pod adresem Leszno 32 dla zakonu karmelitów. Kościół jest jednonawowy, barokowy z trójkondygnacyjną fasadą. Od zachodu stały budynki klasztoru. W 1864, w ramach reperkusji popowstaniowych, zakonników wysiedlono, a klasztor zamieniono na więzienie. Więziony był tu m.in. Walerian Łukasiński, aresztowany w 1822 za spisek polityczny i skazany na dożywocie. W 1961 po raz pierwszy podczas zaborów odegrano hymn „Boże coś Polskę” w rocznicę Nocy Listopadowej. Po wojnie klasztor, częściowo zniszczony, rozebrano w 1962, a w nocy z 30.11 na 01.12.1962 dokonano w ciągu 4 godzin i 47 minut przesunięcia kościoła o 21 m. w związku z budową Trasy WZ. Prace wykonało Miejskie Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich wg proj. Władysława Makowieckiego w Biurze Studiów i Projektów Konstrukcji Stalowych Mostostal.

Przed kościołem stoi **figura Matki Boskiej Szkaplerznej**. Wewnątrz mieści się wyposażenie z XVIII w.: **ołtarze** stiukowe, **rzeźby** autorstwa Jana Jerzego Plerscha, **obrazy** Szymona Czechowicza **iepitafia**: najstarsze z 1758. W ołtarzu wisi **obraz Matki Boskiej Białynickiej** z XVIII w. (z Białynicz na Białorusi), zwana Panią Na Lesznie. W 1944 obraz spalili hitlerowcy, mszcząc się za pomoc, jaką nieśli księża Żydom z getta. Oryginalna jest srebrna suknia, znaleziona w pogorzeliisku. Z tyłu znajduje się jeden zachowany **grób** z przykościelnego cmentarza.

Nr 81: **Kamienica**. Powstała w drugiej poł. XIX w.. Po wojnie odbudowana w 1950 na potrzeby Państwowego Monopolu Spirytusowego.

Nr 82a: **Blok osiedla Muranów**. Powstał ok. 1949-56 wg proj. Bohdana Lacherta. W piwnicy bloku w grudniu 1958 znaleziono zwłoki Bohdana Piaseckiego (1942-1957), syna Bolesława Piaseckiego (1915-1979), aktywisty ONR, szef faszyzującej organizacji ONR-Falanga, aż wreszcie współzałożyciela organizacji PAX, będącej wówczas narzędziem władzy stalinowskiej i aktywnie walczącej z Kościołem. Do dziś nie wiadomo, kto go zabił. W tym domu mieszkał również Zdzisław Hałasa (1933-1994), architekt, plastyk, twórca wnętrza gabinetu ministra i recepcji MSZ (1960), projektant hotelu Urzędu Rady Ministrów (1960-64), rezydencji Ambasady Kuby (1962), wnętrza i zagospodarowania przestrzennego basenów przy ul. Inflanckiej (1968), planu zagospodarowania al. Żwirki i Wigury (1970) oraz współautor ogrodów Ambasady Chin (1959).

Nr 83: **Szczątki kamienicy**. Powojenne resztki kamienicy z ul. Leszno, z pamiątkową tablicą i dziurami po kulach.

Nr 85: **Szczątki kamienicy**. Powojenne resztki kamienicy z ul. Leszno, z pamiątkową tablicą i dziurami po kulach.

Bloki osiedla Mirów. Powstały w 1948-60 wg proj. Tadeusza Kossaka z zespołem.

Nr 90: **Urząd Dzielnicy Warszawa - Wola i Biblioteka Publiczna**. W dwudziestoleciu międzywojennym istniał tu plac zabaw Niespodzianka. W latach 1935-7 zbudowano tu gmach dla dwóch szkół powszechnych, a po wojnie dobudowano skrzydło pd-wsch. i umieszczono tu urząd.

Zegar. Umieszczony w 2001, wykonany przez Marka Górskiego. Bije on co kwadrans fragment i co godzinę pełną melodię *Pałacyk Michła, Żytnia, Wola...*

Nr 93: **kamienica Roga** (dawny adres Leszno 15).

Nr 101 a, b, c, d: **Bloki mieszkalne**.

Pomnik przyrody.

~ Nr 103: **Ratusz jurydyki Leszno** (dawny adres Leszno 29). Przed wojną mieścił się tu ratusz Leszna i mimo, że ocalał po wojnie, w czasie odbudowy ulicy rozebrano go.

Nr 105: **kamienica Jakobsona** (dawny adres Leszno 27). Powstała ok. 1780 wg proj. Szymona Bogumiła Zuga dla jubilera królewskiego Jacobsona. W 1972 odrestaurowano dom na potrzeby Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, który mieści się tu do dziś. Wewnątrz zachowały się malowidła z supraportach.

Nr 115: **kamienica i jej oficyny**. (Dawny adres Leszno 39 i oficyny 20) Dom powstał w 1936-8.

Kino Femina. Mieszczą się tu 4 sale na 574 osoby. Samo kino powstało wraz z budynkiem w 1938, działał tu także teatr i sala koncertowa, gdzie nawet w czasie okupacji hitlerowskiej i zamknięciu granic getta, odbywały się przedstawienia. Grali tu Jonasz Turkow, Marysia Ajzensztadt, czy Diana Blumenfeld. W tym czasie hitlerowcy mieli tu salę rewiową. Po 1943 kino przerobiono na magazyny, które po wojnie wykorzystywano na przechowywanie materiałów potrzebnych do odbudowy zniszczonej Warszawy. Kino wróciło do swojej roli w 1958. W 1992 dobudowano 3 kolejne sale.

Nr 127: **Sądy** (dawny adres Leszno 57\59). Powstały w 1935-9 wg proj. Bohdana Pniewskiego. W czasie wojny uległy zniszczeniu, odbudowano je w latach 1946-9, zmieniając dekoracje. Napis nad wejściem głosi: *Sprawiedliwość jest Ostoją Rzeczypospolitej*.

Nr 128: **Bar Wenecja**. Powstał w 1959-61 wg proj. Jerzego Sołtana i Zbigniewa Ihnatowicza. W roku 2000 przeprowadzono remont generalny.

Nr 145: **kamienica**. Na ścianie w podwórzu malutka oszklona **kapliczka**.

Nr 147: **kamienica** (dawny adres Leszno 75a).

Nr 149: **kamienica** (dawny adres Leszno 77a).

Nr 153: **kamienica Sieraczka** (dawny adres Leszno 81). Właścicielem był producent kapeluszy, kipów, jarmulek, szapoklaków wg mody żydowskiej.

Nr 165: **Hotel IBIS*****. Otwarty w 2000 wg proj. Romana Abramczuka i Adama Tyliszczaka.

***** naprzeciwko sądu stoi dom z lat '50. W dawnym budynku tu stojącym, hitlerowcy powiesili na balkonowej balustradzie 11.02.1944 27 osób: 12 żołnierzy AK i kilkunastu wychowanków Zakładu dla Sierot im. ks. Siemca z Lipowej.

Bloki Osiedla Muranów po prawej (w str. Żelaznej) są z 1949-56 wg proj. Bohdana Lacherta.

Data nadania nazwy: 1991.10.10, z ujednoczeniem pisowni 1997.12.15. Wcześniej (1948.11.15 - 1991.10.10) nosiła imię gen. Karola Świerczewskiego.
